

UZASADNIENIE

Powód L. F. dochodził przeciwko pozwanej (...) Sp. z o.o. w O. zapłaty kwoty 10.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z tytułu niewykonania usługi turystycznej.

W uzasadnieniu podniósł, że w dniu 22 marca 2019 r. zawarł z pozwaną umowę o świadczenie usług turystycznych obejmującej wyjazd na Wyspy Zielonego Przylądka. Pięć dni przed wylotem otrzymał informacje o anulowaniu wyjazdu z uwagi na zawieszenie lotów samolotami (...) M. 8. Tymczasem instytucje lotnictwa wydały decyzję o zatrzymaniu lotów w/w samolotami już 12 marca 2019 r. Powód poniósł szkodę niemajątkową poprzez zmarnowanie urlopu, bowiem na zaplanowanym wypoczynku miał świętować 60-te urodziny. Nie mógł znaleźć alternatywy dla tej wycieczki, zaproponowane świadczenie zastępcze było nie do zaakceptowania, a w czasie urlopu towarzyszyły mu negatywne przeżycia i stres.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazała, że wyłączną przyczyną anulacji imprezy turystycznej było wstrzymanie lotów (...) M.. Organizator nie mógł tego wcześniej przewidzieć a w sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 47 ust. 5 ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych. Pozwany, w dniu zawarcia umowy nie miał jeszcze wiedzy odnośnie braku możliwości zrealizowania umowy, bowiem loty były organizowane przez przewoźnika S.. Pozwany starał się następnie wykonać umowę za pomocą innych przewoźników, jednak bezskutecznie. Ponadto odpowiedzialność pozwanej jest wyłączona z uwagi na przesłankę egzoneracyjną, tj. działania siły wyższej. Powód z kolei mógł skorzystać z wielu innych ofert, zatem jego prawo do wypoczynku nie zostało zachwiane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 marca 2019 r. L. F. zawarł z (...) sp. z o.o. w O. umowę o świadczenie usług turystycznych obejmującej wyjazd na Wyspy Zielonego Przylądka w dniach 14.04.2019 r. – 21.04.2019 r. za cenę 3.474 zł.

dowód: - dokument podróży z formularzem informacyjnym, k. 7-8

- dowód wpłaty, k. 9

W dniu 8 kwietnia 2019 r. powód został poinformowany przez pozwanego, że nastąpiła anulacja lotów z W. na Wyspy Zielonego Przylądka z uwagi na ograniczone możliwości przewoźnika oraz organizatora w znalezieniu alternatywy dla lotów samolotami (...) M. 8 w związku z decyzją Agencji (...) Unii Europejskiej o zawieszeniu lotów w/w samolotami i decyzją Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Organizator imprezy zaproponował alternatywne wycieczki do Zjednoczonych Emiratów Arabskich z wylotem w dniu 14 kwietnia 2019 r., do Omanu w dniu 13 kwietnia 2019 r. z zachowaniem warunków promocji lub po aktualnej cenie, albo z innych wycieczek znajdujących się w ofercie pozwanego. Wskazano jednocześnie, że jeżeli anulowana impreza zakupiona była w promocji, jej warunki zostaną zachowane przy zmianie na alternatywną imprezę pod warunkiem, że ta także była objęta promocją.

dowód: wiadomość z dnia 8 kwietnia 2019 r., k. 10-11

W dniu 12 marca 2019 r. Urząd Lotnictwa Cywilnego wydał decyzję o zatrzymaniu lotów pasażerskich samolotami (...) M., w związku z decyzją Agencji (...) Unii Europejskiej o zawieszeniu wszystkich lotów w/w samolotami.

dowód: wydruki informacji medialnych, k. 12-13

Pismem z dnia 30 kwietnia 2019 r. powód zwrócił się do pozwanej z reklamacją żądając zapłaty 10.000 zł. tytułem zadośćuczynienia. W piśmie wskazał, że niewykonanie umowy skutkowało bezpowrotną utratą możliwości świętowania 60-ych urodzin w tak nietuzinkowy sposób, zepsuty urlop i stres związany z tą sytuacją.

dowód: reklamacja k. 14

W odpowiedzi na reklamację pozwana odmówiła wypłaty powodowi jakiegokolwiek rekompensaty pieniężnej. Wskazała, że pozwany miał możliwość wyboru oferty zastępczej z zachowaniem warunków cenowych z dnia dokonania rezerwacji lub aktualnych cen w zależności od tego które byłyby korzystniejsze.

dowód: pismo z dnia 21 maja 2019 r. k. 15

Pismem z dnia 28 maja 2019 r. powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 10.000 zł.

dowód: wezwanie do zapłaty, k. 16

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezsporne było, że strony zawarły umowę o świadczenie usług turystycznych i na 7 dni przed wyjazdem organizator poinformował powoda o anulowaniu wycieczki z powodu zawieszenia lotów samolotami (...) M.. Jednocześnie pozwany zaproponował L. F. alternatywne imprezy.

Spór dotyczył oceny prawnej, tj. czy organizator imprezy ponosi odpowiedzialność za niewykonanie umowy w przypadku gdy anulowanie wyjazdu wynikało z braku możliwości zorganizowania przejazdu z uwagi na zawieszenie lotów samolotami (...) M. i brak innych możliwości alternatywnego przelotu. Przedmiotem sporu było ponadto powstanie i zakres doznanej krzywdy u L. F..

Podstawą ustalonego stanu faktycznego były dowody przedłożone przez strony w postaci dokumentów i wydruków, których treść nie była kwestionowana przez strony i nie budziła również wątpliwości Sądu.

Powództwo podlegało oddaleniu z dwóch przyczyn: braku odpowiedzialności pozwanego z tytułu zadośćuczynienia za niewykonanie umowy w świetle obowiązujących przepisów prawa jak i braku wykazania przez powoda powstania oraz ewentualnego zakresu doznanej krzywdy.

Oceny prawnej odpowiedzialności pozwanego za niewykonanie umowy należało dokonać w oparciu o ustawę z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 548, dalej: ustawa o imprezach turystycznych). W okolicznościach niniejszej sprawy nie znajduje zastosowania art. 46 ust. 2, lecz art. 47 ust. 5 pkt. 2 w/w ustawy, bowiem organizator nie zdecydował się na zmianę istotnych warunków umowy, lecz rozwiązał umowę dokonując podróżnemu zwrotu wpłat.

Należy stwierdzić, że zaistniały przesłanki zwalniające (...) sp. z o.o. w O. z odpowiedzialności za niewykonanie umowy, przewidziane w art. 47 ust. 5 pkt. 2 w/w ustawy. Organizator turystyki wykazał, że nie mógł zrealizować umowy bowiem decyzją Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 12 marca 2019 r. zatrzymano wszystkie loty pasażerskie samolotami (...) M.. Była to okoliczność nieunikniona i nadzwyczajna a ponadto pozwany powiadomił powoda na 7 dni przed rozpoczęciem imprezy o jej anulowaniu. L. F. wykazał wprawdzie, że w chwili zawierania umowy, tj. 22 marca 2019 r. decyzja ta już obowiązywała. Pozwany podniósł jednak, że po pierwsze w dacie zawierania umowy nie miał jeszcze wiedzy jakim samolotem będzie przewoźnik dysponował celem wykonania umowy, a po drugie usiłowano zapewnić maszynę zastępczą dla tego połączenia, jednak bezskutecznie, co zostało wykazane wiadomością z dnia 8 kwietnia 2019 r. i odpowiedzią na reklamację. Powyższe okoliczności nakazują przyjąć, że niewykonanie umowy spowodowane było okolicznościami nadzwyczajnymi, wręcz niespotykanymi i niemożliwymi do przewidzenia. Zasady logicznego rozumowania nakazują przyjąć, że gdyby pozwany w dniu 22 marca 2019 r. wiedział, że impreza turystyczna

nie będzie mogła się odbyć to do zawarcia umowy by nie doprowadził. (...) sp. z o.o. zaproponowała powodowi świadczenia zastępcze w postaci innych wycieczek znajdujących się w jej ofercie, z zastosowaniem cen obowiązujących w czasie rezerwacji wycieczki na Wyspy Zielonego Przylądka lub według cen aktualnych, w zależności od tego które będą dla niego korzystniejsze.

Niezależnie jednak od powyższego, nawet gdyby przyjąć odpowiedzialność pozwanego za niewykonanie umowy, a to z uwagi na wcześniejszą decyzję Urzędu Lotnictwa Cywilnego o zatrzymaniu wszystkich lotów, to powództwo i tak podlegałoby oddaleniu. Powód dochodził bowiem zapłaty kwoty 10.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za doznaną szkodę niemajątkową, jednak zarówno istnienia jak i zakresu krzywdy nie wykazał żadnym dowodem. Powód podniósł w pozwie, że urlop spędził w domu, w atmosferze stresu, negatywnych odczuć, z poczuciem zmarnowanego urlopu. Odpowiednio wcześniej uzgodnił termin urlopu, miał świętować 60-te urodziny na wycieczce o czym poinformował rodzinę i przyjaciół, nie miał jednocześnie możliwości znalezienia alternatywnego wyjazdu. Okoliczności powyższe powinny zostać wykazane w postępowaniu dowodowym, choćby poprzez posiadane lub pozyskane na tę okoliczność dokumenty, zeznania świadków (powód wskazał w pozwie, że informował o wyjeździe rodzinę i przyjaciół) lub przesłuchania w charakterze strony powoda. L. F. o przeprowadzenie żadnego z w/w dowodów nie wnioskował, pomimo tego, że to na nim jako stronie postępowania spoczywał ciężar wykazania istnienia oraz zakresu doznanej krzywdy na podstawie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zd. 1 k.p.c. Mając na uwadze fakt, że powód nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, Sąd na rozprawie pouczył go o treści art. 6 k.c.

L. F. miał 7 dni na wykupienie innej, alternatywnej wycieczki. Nie wykazał, aby w ogóle podjął starania celem znalezienia innego wyjazdu, ewentualnie dlaczego inne wyjazdy nie spełniały jego oczekiwań. Nie wykazał, że nie miał możliwości ewentualnego przełożenia urlopu (lub, że wiązało się to z trudnościami), aby udać się na inną, podobną wycieczkę. Nie wykazał również jak ostatecznie wyglądało świętowanie zaplanowanych urodzin.

Jednocześnie podkreślić należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do przeprowadzenia postępowania dowodowego, w tym przesłuchania powoda w charakterze strony, z urzędu na podstawie art. 232 zd. 2 k.p.c. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazywanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń. Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak aby swym działaniem nie wspierać żadnej ze stron procesu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19.09.2019 r., III AUa 1267/18). W procesie kontradyktoryjnym zasadą jest zgłaszanie dowodów przez strony procesu, sąd jedynie w wyjątkowych wypadkach powinien korzystać z możliwości prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu, stanowi to bowiem odstępstwo od zasady kontradyktoryjności i może być potraktowane jako godzące w bezstronność sądu i związany z tym obowiązek równego traktowania stron. Należy przyjąć, że sąd może dopuścić dowód z urzędu wyjątkowo, gdy zachodzi potrzeba ochrony szczególnego interesu publicznego lub w sprawach, w których istnieje uzasadnione podejrzenie fikcyjności procesu bądź próba obejścia prawa przez strony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 kwietnia 2018 r. I ACa 959/17). Ani w toku postępowania dowodowego, ani po wyczerpaniu wniosków dowodowych stron sąd nie ma już obowiązku ustalania, czy "sprawa jest dostatecznie wyjaśniona do stanowczego rozstrzygnięcia stosunku spornego". Nakaz uzupełniania z urzędu udzielanych przez strony wyjaśnień i przedstawianych przez nie dowodów, jak i dokonywania oceny stopnia wyjaśnienia sprawy, skreślony został zarówno z art. 232 in fine, jak i - w - z art. 316 § 1 k.p.c. Teraz obowiązek dowodzenia, także ewentualnym dowodem z ich przesłuchania, obciąża strony. Zachowana nadal w art. 232 zd. drugie k.p.c. możliwość stanowi jedynie wspierające uprawnienie sądu. Może być ono wykorzystywane tylko w szczególnie wyjątkowych sytuacjach. Nie może zaś prowadzić do zastępowania strony w spełnianiu ich obowiązków. Takie działanie sądu z urzędu może być zawsze odbierane jako naruszenie prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron - art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd powinien skorzystać z przysługującej mu inicjatywy dowodowej w razie rażącej

nieporadności strony działającej bez adwokata lub radcy prawnego, której - wobec niepodjęcia przez nią właściwych czynności, mimo stosownych pouczeń sądu - grozi naruszenie interesu podlegającego szczególnej ochronie (por. wyrok SN z 12.12.2000 r. V CKN 175/00, uchwała SN w składzie 7 sędziów z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00).

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do zastępowania przez Sąd powoda w inicjatywie dowodowej, szczególnie w zakresie dowodu z przesłuchania stron, gdy jego przeprowadzenie miało służyć sprawdzeniu wyników dotychczasowego postępowania dowodowego albo przesądzać jego wyniki. Byłoby to bowiem zaprzeczenie kontrydiktoryjności procesu sądowego i mogło się spotkać z uzasadnionym zarzutem braku bezstronności sądu i nierównego traktowania stron. Fakt braku profesjonalnego pełnomocnika po stronie powodowej stanowił przesłankę do pouczenia go o przepisach prawa dotyczących ciężaru dowodu, jednak nie było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu. Jak wynika z przytoczonego wyżej orzecznictwa potrzeba taka może wynikać z ochrony szczególnego interesu publicznego lub w sprawach, w których istnieje uzasadnione podejrzenie fikcyjności procesu bądź próba obejścia prawa przez strony albo jedna ze stron wykazuje się nieporadnością a ze sprawy wynika, że grozi jej naruszenie interesu podlegającego szczególnej ochronie. W niniejszej sprawie żadna z przytoczonych wyżej sytuacji nie miała miejsca.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu.

Działając na podstawie art. 102 k.p.c. sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania. Sąd uwzględnił okoliczność, że powód pozostawał w przekonaniu o odpowiedzialności pozwanego za niewykonanie umowy, które umotywowane było wcześniej podaną informacją o odwołaniu lotów samolotami (...) M.. Powód, niereprezentowany przez zawodowego pełnomocnika był w sposób subiektywny przekonany o słuszności swego żądania, wobec czego w okolicznościach niniejszej sprawy nie byłoby zasadne obciążanie go kosztami postępowania. Należało uwzględnić fakt, iż powód ze swej strony wykonał wszystkie obowiązki strony umowy. Pozwana jest z kolei dużym podmiotem gospodarczym, funkcjonującym od wielu lat na rynku usług turystycznych. Nie bez znaczenia jest i to, że po stronie pozwanej jedyne powstałe koszty obejmowały zastępstwo procesowe. Pozwana nie poniosła żadnych kosztów sądowych w toku procesu.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi z pouczeniem o apelacji
3. kal. 14 dni